

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy: Střední odborná škola stavební Karlovy Vary

Sabinovo náměstí 16, 360 09 Karlovy Vary

Autor: ING. HANA MOTYČKOVÁ

Název materiálu: VY_32_INOVACE_09_OBČANSKÉ SOUDNÍ ŘÍZENÍ_P1-2

Číslo projektu: CZ 1.07/1.5.00/34.1077

Tematická oblast : PRÁVO PRO 1. - 2. ROČNÍK

Datum tvorby: 23. 9. 2013

Datum ověření: 25. 9. 2013

Klíčové slovo: navrhovatel, odpůrce, soudní řízení, opravné prostředky, exekuce, úpadek, konkurz

Anotace: Prezentace je určena pro žáky 1. - 2. ročníku oboru vzdělání Podnikání, výklad formou prezentace žákům vysvětluje pojem občanské soudní řízení, účastníci řízení, soudní řízení, opravné prostředky, správní soudnictví, exekuce, úpadek, konkurz, reorganizace, oddlužení.

Občanské soudní řízení

- ❑ je postup soudu v součinnosti s účastníky řízení za účelem spravedlivé ochrany práv a oprávněných zájmů účastníků
 - ❑ **Prameny:**
 - zákonem č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdější předpisů
 - zákon č. 120/2001 Sb., exekuční řád
 - ❑ účastníci řízení – fyzické i právnické osoby
-

Občanské soudní řízení

- ❑ řízení v prvním stupni – příslušné okresní soudy (existují výjimky – rozhodují v prvním stupni krajské soudy)
 - ❑ v řízení jedná a rozhoduje jediný soudce = **samosoudce**
 - výjimka: pracovní záležitosti – projednávat a rozhodovat **soudní senát**
 - ❑ **účastník řízení** – možnost zastoupení zákonným zástupcem, plná moc (advokát)
-

Občanské soudní řízení

- ❑ řízení se zahajuje na písemný návrh účastníka
 - ❑ návrh musí obsahovat předepsané náležitosti
 - označení účastníků, vylíčení rozhodujících skutečností, navrhované důkazy, návrh rozsudku, připojení listinných důkazů
 - ❑ účastníci řízení se nazývají **navrhovatel** (žalobce) a **odpůrce** (žalovaný)
 - ❑ **žaloba** – spor z dvoustranného právního vztahu
-

Občanské soudní řízení

- ❑ místně příslušný k řízení je obecný soud odpůrce (žalovaného)
 - ❑ obecným soudem občana je soud, v jehož obvodu má občan své bydliště
 - ❑ u právnických osob je to soud, v jehož obvodu má sídlo
 - ❑ v občanském soudním řádu 15 výjimek, kdy je místně příslušný jiný soud
 - ❑ některá řízení může soud zahájit i bez návrhu – např. péče o nezletilé, dědictví
-

Občanské soudní řízení

- ❑ soudní řízení – formou veřejného ústního jednání
 - ❑ veřejnost – vyloučit – ohrožení státního, obchodního tajemství, mravnosti
 - ❑ v průběhu řízení – soud provádí dokazování – výslech svědků, znalecké posudky, listiny, ohledání, vyjádření státních orgánů
 - ❑ povinnost dostavit se na předvolání k soudu a vypovídat jako svědek
-

Občanské soudní řízení

- ❑ svědectví lze odmítnout tehdy, pokud by způsobilo nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké
 - ❑ **nepravdivé svědectví** = trestný čin, jehož skutková podstata se nazývá křivá výpověď
 - ❑ soud hodnotí důkazy podle své úvahy
 - ❑ rozhodnutí soudu – usnesení nebo rozsudek
 - ❑ **usnesení** – v průběhu řízení (vyloučení veřejnosti, přerušování řízení)
-

Občanské soudní řízení

- **rozsudek** = rozhodnutím o věci samé, o návrhu (žalobě)
 - vyhlašuje se veřejně
 - účastníci obdrží písemné vyhotovení – obsahuje výrok (jak soud rozhodl), odůvodnění, poučení o odvolání a poučení o možnosti výkonu rozhodnutí
 - pokud bylo o některé věci pravomocně rozhodnuto, nemůže být projednávána znovu
-

Občanské soudní řízení

- ❑ doručený rozsudek je v právní moci, jestliže proti němu nelze podat odvolání:
 - uplynula odvolací lhůta 15 dní
 - jde o rozsudek odvolacího soudu druhého stupně, jehož rozhodnutí je konečné
 - ❑ pravomocný rozsudek je vykonatelný, jakmile uplyne lhůta k plnění
-

Občanské soudní řízení

- ❑ **náklady soudního řízení** = výdaje účastníků, soudní poplatky, ušlý výdělek, odměna za zastupování (advokát), náklady důkazů
 - každý účastník platí náklady, které vznikají jemu osobně, náklady na zástupce
 - společné náklady platí podle poměru svého účastenství na věci a řízení
 - ❑ kdo měl v řízení úspěch – tomu soud přiznává náhradu nákladů proti neúspěšnému účastníkovi
-

Občanské soudní řízení

- ❑ částečný úspěch – soud buď náklady poměrně rozdělí nebo rozhodně, že nikdo nemá právo na náhradu nákladů
 - ❑ občanské soudní řízení – končí rozsudkem, ale i usnesením o zastavení řízení (navrhovatel vzal návrh zpět), usnesením o schválení smíru
 - ❑ soud – vždy se pokusit o smír
-

Občanské soudní řízení

- ❑ v řízení o zaplacení peněžité částky – může soud bez slyšení odpůrce vydat platební rozkaz, v němž uloží odpůrci do 15 dnů zaplatit navrhovateli pohledávku a náklady řízení nebo podat v téže lhůtě u soudu odpor proti platebnímu rozkazu – pak se rozkaz ruší a soud nařídí ústní jednání
 - ❑ pokud navrhovatel předloží směnku, šek – směnečný (šekový) platební příkaz – do vlastních rukou – odpůrci se ukládá do 3 dnů zaplatit nebo podat námitky
-

Občanské soudní řízení

- ❑ **Opravné prostředky**
 - ❑ **odvolání** - opravný prostředek účastníka proti rozhodnutí soudu prvního stupně
 - ❑ podává se do 15 dnů od doručení rozhodnutí
 - ❑ soud – předloží odvolání se spisem a zprávou odvolacímu soudu
 - ❑ **odvolací soud** – 4 možnosti rozhodnutí:
 - odmítne odvolání
 - potvrdí rozhodnutí soudu prvního stupně
 - změní rozhodnutí
 - zruší rozhodnutí a vrátí věc soudu prvního stupně
-

Občanské soudní řízení

- ❑ **obnova řízení** je opravný prostředek proti rozsudku, který už je v právní moci
 - ❑ podává se ve lhůtě 3 měsíců ode dne, kdy se dověděl o důvodu obnovy
 - ❑ obnova řízení navržena nejpozději do 3 let od právní moci rozsudku
 - ❑ žalobu na obnovu řízení projedná soud, který rozhodoval v prvním stupni - svým usnesením buď zamítne nebo povolí
 - ❑ jakmile usnesení nabude právní moci – soud věc znovu projedná
-

Občanské soudní řízení

- ❑ obnova řízení – přípustná pouze z důvodů uvedených v občanském soudním řádu (nové skutečnosti, důkazy)
 - ❑ **dovolání** je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí odvolacího soudu
 - ❑ přípustné pouze v případech uvedených v občanském soudním řádu
 - ❑ podat do 2 měsíců od právní moci rozhodnutí odvolacího soudu
 - ❑ o dovolání rozhoduje Nejvyšší soud ČR
 - ❑ dovolatel musí být zastoupen advokátem
-

Občanské soudní řízení

- ❑ **Správní soudnictví** - soudy přezkoumávají na základě žalob nebo opravných prostředků rozhodnutí správních orgánů vydaná ve správním řízení
- ❑ správní orgány = podle zákona rozhodují o právech a povinnostech FO a PO v oblasti veřejné správy
 - **věcně příslušné** k přezkoumání rozhodnutí správních orgánů jsou **krajské soudy, místně příslušný soud**, v jehož obvodu má sídlo správní orgán, jehož rozhodnutí se přezkoumává

Občanské soudní řízení

- řízení o přezkoumání se zahajuje na základě žaloby – do 2 měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu ve správním řízení
 - ❑ **Výkon rozhodnutí**
 - ❑ pokud soud svým rozhodnutím uloží povinnost – dobrovolně splnit
 - ❑ když **povinná osoba** nesplní dobrovolně – může oprávněná osoba podat návrh na soudní výkon rozhodnutí = **exekuce**
 - ❑ nařídit a provést výkon rozhodnutí – obecný soud povinného
-

Občanské soudní řízení

☐ výkon rozhodnutí:

- zaplacení peněžité částky – srážky ze mzdy (ponecháno životní minimum), příkázání pohledávky, prodej movitých a nemovitých věcí
- jiná povinnost – vyklizení (bytu), odebrání věci, rozdělení společné věci, provedením prací – provedením může soud pověřit vykonavatele (exekutora)

☐ soud – nařídí výkon rozhodnutí bez slyšení povinného

- oprávněný má nárok na náhradu účelně vynaložených nákladů výkonu rozhodnutí
-

Občanské soudní řízení

☐ Úpadek

- ☐ zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (**insolvenční zákon**) – upravuje řešení úpadku a hrozícího úpadku soudním řízením – uspořádání majetkových vztahů k osobám dotčeným dlužníkovým úpadkem
 - ☐ **dlužník je v úpadku**, jestliže má více věřitelů a po dobu delší než 30 dnů není schopen plnit své splatné závazky
-

Občanské soudní řízení

- ❑ dlužník - PO nebo FO (podnikatel) – v úpadku i tehdy, je-li **předlužen** = má více věřitelů a souhrn závazků převyšuje hodnotu majetku
 - úpadek hrozí – dlužník nebude schopen splnit podstatnou část svých peněžních závazků
 - ❑ soud zahajuje **insolvenční řízení** na návrh dlužníka nebo věřitele
 - dlužníkovi (podnikatel) – může soud vyhlášením **moratoria** umožnit, aby vše dal do pořádku a uspokojil věřitele, dokud trvá moratorium, nelze vydat rozhodnutí o úpadku
-

Občanské soudní řízení

- ❑ insolvenční soud (krajský soud) vydává rozhodnutí o úpadku a má 3 možnosti řešení:
 - konkurz
 - reorganizace
 - oddlužení
 - ❑ **konkurz** – soud ustanovuje insolvenčního správce (Ministerstvo spravedlnosti – seznam)
-

Občanské soudní řízení

- úkol správce: zpeněžit dlužníkův majetek podléhající konkurzu (majetková podstata)
 - z výtěžku uspokojit pohledávky věřitelů
 - prohlášením konkurzu zaniká společné jmění dlužníka a jeho manžela
- **reorganizace** – řešit úpadek nebo hrozící úpadek
- postupné uspokojování pohledávek věřitelů při zachování provozu dlužníkovy podniku – ozdravení hospodaření – soudem schválený **reorganizační plán**
-

Občanské soudní řízení

- **oddlužení** – může soudu navrhnout dlužník, který není podnikatelem
 - dlužník musí soudu předložit důkazy – na základě majetkových poměrů a očekávaných příjmů lze předpokládat, že podle schváleného **splátkového kalendáře** dluhy uhradí
 - stát umožňuje - právní spor – řešit jinde než u soudu: **rozhodčí řízení (arbitráž)** – výsledkem rozhodčí nález, závazný – exekuce
mediace, conciliace – výsledkem dohoda o narovnání
-

Opakování

Kdo může být dědicem?

Jaké jsou druhy závěti?

Co je dědická smlouva?

Jaké jsou třídy dědiců?

Zdroje:

- Ryska, R. *Právo pro střední školy*. Praha: Fortuna, 2010. ISBN 978-80-7173-010-9
 - Šíma, A.; Suk, M. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-490-2
 - Kučera, R. *Základy práva*. Brno: MU v Brně, 2002. ISBN 80-210-2940-4
 - Zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
 - Zákon č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád), ve znění pozdějších předpisů
 - Kliparty jsou volně přístupné v programu Word.
-